

*Сімак Катерина Віталіївна,
Національний університет “Острозька академія”*

ОСОБЛИВОСТІ МІЖОСОБИСТІСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ГРУПАХ

Спілкування у групах відіграє важливу роль у житті людини. Задоволення від нього позначається на психологічному комфорті учасників комунікативного процесу, а незадоволення міжособистісними стосунками породжує поганий настрій, депресії, утруднює досягнення поставлених цілей.

Актуальними проблемами дослідження міжособистісної комунікації займаються О. А. Леонтович, С. Г. Термінасова, Г. В. Єлізарова, Г. В. Колшанский, В. А. Маслова, Ю. Ю. Кім, М. Лім, Дж. Коатс, А. Бекон, та ін.

Вербальні компоненти відіграють провідну роль у міжособистісному спілкуванні, оскільки вони є основними носіями значень повідомлень [1: 58]. Як доводять численні дослідження, існує кілька потенційних джерел міжособистісного непорозуміння, серед них: культурні, гендерні, особистісні, психологічні, паралінгвістичні особливості, тощо.

Зоровий контакт з учасниками групи, встановлений адресатом комунікативного акту, підтверджує включення останніх у процес спілкування, зацікавленість у предметі розмови. Однак підтримувати зорових контакт з учасниками усієї групи часто буває нелегким завданням [5]. Варто зазначити, що у Канаді під час розмови дуже важливо підтримувати зоровий контакт, інакше такого співрозмовника вважатимуть невихованим.

Гендерні особливості спілкування у групі теж відіграють важливу роль. З багатьох властивостей, що різнять чоловіків і жінок та впливають на їх поведінку в групі, найважливішими є ті, що пов'язані з умінням передавати інформацію, сприймати одне одного, контактувати та взаємодіяти з іншими. Наприклад, чоловіки більш схильні до екстенсивного групового спілкування, жінки – до утворення замкнених мікрогруп; чоловіки проявляють агресивність відкрито, жінкам властива прихована ворожість [4: 235].

Знання психологічних особливостей власне вербальної комунікації потрібне для більш глибокого і повноцінного розуміння процесів. Для прикладу, флегматик характеризується спокійним настроєм, розважливим тоном бесіди, послідовністю і терплячістю. Його мова – монотонна, повільна, ставлення до критики і небезпеки байдуже, незворушне. Він реалістичніший в оцінці своїх здібностей, ніж сангвінік [3:322-325].

У процесі спілкування у групах ми дуже часто застосовуємо невербальні засоби комунікації. Як зауважує Г. В. Колшанський, часто паралінгвістичні засоби вживаються цілеспрямовано, для досягнення певного ефекту: приховати свої справжні думки, почуття, емоції, вплинути на поведінку [2:19]. Вживання паралінгвістичних засобів при встановленні контакту між учасниками групи може розкривати, певним чином, мету спілкування, взаємовідносини співрозмовників, їх соціальні статуси, стать, національність, вік. Наприклад, жест “Окау” у різних країнах матиме різне конотативне значення, а отже і різне трактування учасниками певного комунікативного акту. Таким чином, американець зрозуміє цей жест як “Гаразд”, француз – “Нічого”, а китаєць – “Гроші”.

Люди часто не усвідомлюють особливостей власного стилю спілкування, які можна помітити лише спілкуючись у групі, а не індивідуально. Отож, дослідження проблем у процесі міжособистісної комунікації сприяє не лише їх успішному подоланню, але й кращому усвідомленню прихованих рис власного комунікативного стилю.

Література:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Академія, 2004. – 344 с.
2. Колшанский Г. В. Паралингвистика. – М.: Наука, 1994. – 81 с.
3. Скрипниченко О. В., Долинська Л. В. Загальна психологія. – К: Либідь, 2005. – С. 464.
4. Coats J. Women, men and language. A sociolinguistic account of sex differences in language. – New York, 1986. – 389 p.
5. Lin M. Is There an Essential Difference between Intercultural and Intracultural Communication? // Intercultural Communication. – 2003-2004. – № 6.
6. <http://www.abacon.com/commstudies/interpersonal/interpersonal.html>